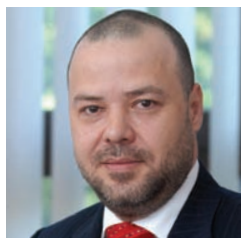

ARB PLEDEAZĂ PENTRU NORMALITATE:

Sistemul bancar solicită respectarea dreptului comunitar

Comunitatea bancară din România solicită ca directivele europene și regulamentele să fie transpuse în legislația națională conform prevederilor aprobate de reglementatorii europeni și în spiritul gândit de emitenți. Două inițiative legislative de modificare a OUG 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori fac obiectul discuțiilor din Parlament și din spațiul public, dar prevederile acestora contravin în parte dreptului comunitar, în speță Directivei europene 17/2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale.

Florin Dănescu

Președinte Executiv Asociația Română a Băncilor

Extinderea nerezonabilă a sferei de aplicare a legislației europene induce un decalaj îngrijorător în ceea ce privește practicile bancare față de celelalte state europene unde autoritățile s-au limitat strict la prevederile directivelor și regulamentelor aprobate de legislativul european, inclusiv la nivel de costuri suportate de sistemul bancar.

Impactul cuantificat de Banca Națională a României generat de aplicarea celor două inițiative de modificare a OUG 50/2010 ar consta în pierderi estimate pentru perioada următoare de ordinul miliardelor de euro, iar solvabilitatea sistemului ar scădea îngrijorător. Care este interesul autorităților de a reglementa contrar dreptului comunitar și de a produce pierderi sistemului bancar în condițiile în care economia României are nevoie de finanțare pentru a menține creșterea economică? Ar fi

amenințată capacitatea instituțiilor de credit de a mai acorda credite necesare dezvoltării economice. Ar putea afecta percepția asupra riscului de țară, costul de finanțare al entităților private locale, cât și costul de finanțare al statului în ansamblul său.

Costurile nu sunt numai de ordin material, ci afectează și imaginea sistemului bancar și intențiile investitorilor. Transparența și predictibilitatea sunt atribute necesare în desfășurarea activității economice. Actul legislativ nu trebuie să pună pe ultimul loc interesele economiei românești. În procesul decizional trebuie să se țină cont că orice presiune nerezonabilă pusă pe activul băncilor afectează echilibrul și decizia de alocare de capital și de finanțare pentru creditare. De fapt, afectează întreaga economie.

Asociația Română a Băncilor apreciază, referitor la textul inițiativei legislative prin care se urmărește reglementarea posibilității de rambursare a creditelor în altă monedă decât cea în care creditele au fost acordate (conversie) fără costuri suplimentare pentru consumator, că deși se dorește a fi o transpunere în legislația românească a directivei europene 17/2014, au fost adăugate o serie de elemente suplimentare. Aceste elemente suplimentare încalcă prevederile directivei europene, iar aplicarea lor este în măsură să genereze prejudicii sistemului bancar și economiei în ansamblu. Ne referim în principal la aplicarea retroactivă a inițiativei

legislative la contractele aflate în derulare, în condițiile în care Directiva europeană 17/2014, aflată în vigoare, prevede la articolul 43 că „prezenta directivă nu se aplică contractelor de credit existente înainte de 21 martie 2016”. La articolul 23, alin. 5, se prevede că „statele membre pot să reglementeze mai în detaliu împrumuturile în monedă străină, cu condiția ca o astfel de reglementare să nu fie aplicată cu efect retroactiv”. ARB ridică aspectul neconformității implementării directivei prin posibilitatea oferită consumatorului de a converti creditul în orice altă monedă solicitată de acesta la contractele aflate în derulare la momentul intrării ei în vigoare. În plus, în proiectul de lege se prevede extinderea ariei de acoperire față de directiva aprobată de Parlamentul European prin acordarea posibilității de a converti contractul de credit la total credite, în loc de contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale, conform directivei.

Propunerea legislativă precizează că modificarea contractelor aflate în derulare se va face prin acte adiționale convenite cu instituțiile de credit fără a implica, din partea debitorului, costuri sau garanții suplimentare. Acest aspect este contrar directivei prin aplicarea și la portofoliul de credite existente și produce pierderi sistemului bancar de ordinul miliardelor de lei și impact pe stabilitatea sistemului bancar.

Conversia monedei creditului presupune o nouă analiză, fapt care implică noi costuri pentru bănci. În plus, conversia creditului în altă valută necesită atât refacerea contractului de ipotecă imobiliară, cât și o eventuală nouă garanție de tip ipotecă mobilă înscrisă la Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare (AEGRM) la noua valoare și valută a creditului. Aceste costuri sunt datorate de client notarului și operatorului de arhivă, evaluatorului, nu băncii.

În concluzie, comunitatea bancară nu susține propunerea de modificare a OUG 50/2010 în forma propusă, întrucât aduce prejudicii importante sistemului bancar și economiei în ansamblu și încalcă prevederile directivei europene 17/2014, aflată deja în vigoare la nivel european.

În ceea ce privește cea de-a doua propunere de modificare a OUG 50/2010 privind rambursarea anticipată a creditului la cursul existent în luna acordării creditului, Asociația Română a Băncilor consideră că încalcă prevederile Directivei europene 17/2014, precum și principiul neretroactivității legii civile, iar propunerea legislativă aduce atingere dreptului de proprietate garantat de Constituția României. Pierderile pe care le-ar putea suferi sistemul bancar prin aplicarea unei legi contrare dreptului comunitar sunt de ordinul miliardelor de euro, iar rata capitalurilor proprii totale ar scădea cu aproximativ 6 puncte procentuale.

Propunerea legislativă contravine dispozițiilor comunitare din Directiva 17/2014 act comunitar ce trebuie transpus în legislația Statelor Membre nu mai târziu de 21 martie 2016 în condițiile în care la articolul 23 din directivă, alin. 3, se menționează că rata de schimb valutar la care consumatorul are dreptul de a converti creditul în altă monedă este aceea din ziua aplicării conversiei și nu cea din momentul acordării creditului. Tot la articolul 23, alin. 5, se menționează în mod explicit că statele membre pot aduce modificări suplimentare privind creditele acordate în valută atât timp cât aceste modificări nu se aplică cu efect retroactiv.

Aplicabilitatea acestei legi în forma propusă ar încălca principiul neretroactivității legii civile („Tempus regit actum”), conform căruia validitatea actelor juridice și implicit nulitatea acestora se apreciază potrivit condițiilor stabilite de legea în vigoare la momentul încheierii actului juridic.

Totodată, potrivit dispozițiilor Codului Civil, împrumutul (de consumație) este un contract prin care împrumutătorul remite împrumutatului o sumă de bani sau alte bunuri fungibile, iar împrumutatul se obligă să restituie după o anumită perioadă aceeași sumă de bani sau aceeași cantitate de bunuri. Tot Codul Civil prevede că, în lipsa unei înțelegeri contrare între părți, împrumutatul este obligat să restituie aceeași cantitate și calitate de bunuri, oricare ar fi creșterea sau scăderea prețului acestora, iar când obiectul împrumutului este o sumă de bani, împrumutatul este obligat să restituie suma nominală primită, oricare ar fi variația valorii acesteia. În opinia noastră, propunerea legislativă care face obiectul demersului nostru contravine acestor dispoziții întrucât, conform acestei propuneri, împrumutatul ar avea posibilitatea, contrar unei înțelegeri în acest sens între părți, să restituie băncii o altă sumă nominală decât cea primită cu titlu de împrumut, respectiv o sumă inferioară acesteia.

Potrivit dispozițiilor din Constituția României, dreptul de proprietate este garantat și ocrotit de către stat, indiferent de titular, conform articolului 44. Prin propunerea legislativă care face obiectul discuției, se încalcă acest principiu constituțional întrucât se încalcă dreptul de proprietate al băncii. Prevederile din Codul Civil menționate anterior reflectă, în realitate, tocmai acest principiu constituțional deoarece, prin restituirea aceleiași sume nominale care a fost primită cu titlu de împru-

mut, se asigură întoarcerea în patrimoniul împrumutătorului a aceluiași bun. Dacă un împrumutat care a primit credit o sumă în valută, în loc să restituie la termen/e aceeași sumă în valută, va restitui băncii o sumă în lei care să reprezinte echivalentul valutei la cursul de la data încheierii contractului de credit, în condițiile în care acest curs este mult diferit de cel actual, este evident că în patrimoniul băncii se va întoarce în final o sumă în valută (în echivalent) mult diminuată, deci dreptul de proprietate al băncii asupra bunului împrumutat este încălcat prin faptul că va primi înapoi mai puțin decât a dat. Din această perspectivă considerăm că propunerea legislativă aduce atingere dreptului de proprietate garantat de Constituția României. Având în vedere toate considerentele și consecințele negative detaliate mai sus, comunitatea bancară nu poate fi de acord cu prevederile propunerii legislative de modificare a OUG 50/2010 referitoare la rambursarea anticipată la cursul de la data acordării creditului.

Înțelegem preocuparea factorilor de decizie de a proteja debitorul contra fluctuației cursului de schimb, dar trebuie evitată iertarea de datorie în detrimentul creditorilor.

Prioritățile industriei bancare vizează menținerea rolului sistemului bancar de principal finanțator al economiei României, inclusiv prin demersuri pentru respectarea dreptului comunitar, întărirea disciplinei financiare pentru asigurarea stabilității și credibilității sectorului bancar și a economiei românești.

